

Лемешева С. М., студентка
Сторчеус С. В., к. філол. наук, старша викладачка
Черкаський національний університет
ім. Б. Хмельницького

ДЕНОТАТИВНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ БАРБАРИ О'КОННОР «HOW TO STEAL A DOG?»

Художній переклад – це процес перекладу текстів художньої літератури з однієї мови на іншу. О. Линтвар зазначає, що головна мета художнього перекладу полягає у збереженні атмосфери тексту оригінала та стилю автора в повному обсязі [2, с. 1].

У творах Барбари О'Коннор чітко простежується ідіостиль письменниці, що виражається у власній неповторній манері письма. У її романі «How to Steal a Dog?» (2007) головними героями є підлітки. Особливості їхнього мовлення письменниця передала шляхом використання неформальної розмовної лексики. Для опису емоційного стану головних героїв Барбара О'Коннор використовувала емоційно забарвлену лексику. Це допомогло письменниці досягти потрібного впливу на читачів, змушуючи їх співпереживати героям та відчувати їхні емоції. Точне відтворення художнього та естетичного впливу на читачів в мові перекладу є основним завданням для перекладачів [3, с. 9]. У процесі перекладу ми застосовували трансформації на різних рівнях, зокрема денотативні перетворення на лексичному рівні, щоб найточніше передати смислове наповнення роману та зберегти ідіостиль письменниці.

«*I guess I'm pretty good at pretending*» [6, с. 6] // *Гадаю, я непогано вмію прикидатися*. Під час перекладу цього фрагмента ми використали антонімічний переклад, для якого характерне «використання слова чи фрази у перекладі, що має значення, протилежне тому, що відповідає англійському слову чи фразі, які використовуються в оригіналі» [1, с. 143]. За допомогою антонімічного перекладу *be pretty good at* як *непогано вміти* ми змогли влучно передати зміст оригінала.

У наступному фрагменті ми застосували холонімічну трансформацію: «*I stamped my foot and jabbed my pinkie at her*» [6, с. 8] // *Тому я тупнула ногою і тицьнула в неї мізинцем*. Холонімічна трансформація – це «заміна назви частини назвою цілого» [3, с. 132]. Лексема *foot* означає «the part of the body at the bottom of the leg on which a person or animal stands» [5], лексема *нога* – «одна з двох нижніх кінцівок людини» [4], тобто *foot* (ступня) є партонімом, назвою частини від цілого, а *нога* є назвою цілого, тобто холонімом.

«*That tuna fish odor swirled around us inside our beach towel tent*» [6, с. 13] // *Запах риби витав навколо нас під пляжним рушником*. У процесі перекладу застосовано гіперонімічну трансформацію: ми замінили видове поняття *tuna* зі значенням «a large fish that lives in warm seas» [5] на родові поняття *риба* –

«водяна хребетна тварина з непостійною температурою тіла, яка дихає жабрами і має плавці та шкіру, звичайно вкриту лускою» [4].

Ми скористалися гіпонімічною трансформацією у наступному фрагменті: «*I wanted to wave my hand and make that dented-up car disappear...*» [6, с. 7] // *Хотілося змахнути рукою і зробити так, щоб це понівечене Шевроле зникло.* Лексему **car** – «a road vehicle with an engine, four wheels, and seats for a small number of people» [5], ми конкретизували та зазначили марку автомобіля **Шевроле**.

Здійснюючи переклад роману Барбари О'Коннор «How to Steal a Dog?», ми вдавалися до денотативних трансформацій на лексичному рівні. З метою досягти еквівалентності текстів оригінала та перекладу ви застосовували антонімічний переклад, холонімічні, гіперонімічні та гіпонімічні трансформації.

Література:

1. Богайчук О. Лексичні трансформації в перекладі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2021. № 49. Том 2. С. 143–146. URL: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.49-2.32>. (Дата звернення: 31.03.2024).
2. Линтвар О. М. До проблеми художнього перекладу. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологія*. 2012. №30. С. 144–147. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2012_30_45 (Дата звернення: 31.03.2024).
3. Литвин І. М. *Перекладознавство*. Науковий посібник. Черкаси : Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. 288 с.
4. Словник української мови в 11 томах. Київ : Наукова думка, 1970–1980. URL: <http://sum.in.ua/> (Дата звернення: 31.03.2024).
5. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (Дата звернення: 31.03.2024).
6. O'Connor Barbara. *How to Steal a Dog?* New York : Square Fish, 2007. 128 p. URL: https://ovarefereeademy.com/uploads/file/44887_HowToStealADog_eBookHowtoStealaDog.pdf (Дата звернення: 31.03.2024).

Лисиченко О. Б., аспірант
Мелько Х. Б., к. ф. н., доцент
Київський національний лінгвістичний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ТЕРМІНІВ В СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В умовах розвитку інформаційних технологій та інтернаціоналізації бізнесу, науки, та комунікації загалом, питання перекладу спеціалізованих